

**Oświadczenie złożone
przez senatora Macieja Klimę
na 75. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 maja 2015 r.**

Oświadczenie skierowane do prezes Rady Ministrów Ewy Kopacz

Szanowna Pani Premier!

Od kilkudziesięciu lat żołnierze, oficerowie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, funkcjonariusze służb uczestniczą w wielu misjach pokojowych, stabilizacyjnych pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych, ISAF i innych organizacji na terenie całego świata, gwarantując bezpieczeństwo, życie i zdrowie mieszkańcom rejonów i państw, w których toczy się wojna. Uczestniczący w misjach żołnierze i oficerowie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ryzykują swoim życiem i zdrowiem w walce z terroryzmem i ludobójstwem. Na misjach zginęło, pełniąc służbę, kilkudziesięciu żołnierzy, oficerów, funkcjonariuszy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zasług tysięcy żołnierzy pełniących służbę na misjach nie sposób nie docenić. W ostatnich latach w sposób istotny doposażano oddziały wojskowe na misjach, podjęto również zadanie uhonorowania żołnierzy służących na misjach, wprowadzając Gwiazdę Afganistanu, Iraku, Czadu, Konga. Lecz czy z taką samą determinacją wprowadzano szkolenia, przygotowywano oddziały oraz pojedynczych żołnierzy, oficerów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do działań w warunkach bojowych? Czy z należytą determinacją wprowadzano w prawie polskim zmiany dające możliwości interpretacji nowych wyznań prawnych stojących przed żołnierzami na misjach? Dotyczy to na przykład błędów, pomyłek popełnianych w warunkach bojowych.

Zwracam się do Pani Premier z prośbą o opinie i odpowiedzi na następujące pytania.

Czy przygotowano i odpowiednio przeszkolono żołnierzy oraz oficerów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przed misjami w Iraku i Afganistanie, a także innymi, w zakresie uwarunkowań prawnych związanych ze służbą na misjach, w tym również w warunkach wojennych?

Od kiedy żołnierze i oficerowie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej odbywający służbę w kraju i na misjach posiadają możliwość obrony z urzędu gwarantowanej przez MON w sytuacjach, gdy padają oskarżenia pod ich adresem związane z niewłaściwym wykonywaniem zadań służbowych?

Czy polskie prawo dotyczące służby oraz użycia broni i przemocy bezpośredniej jest dostosowane do wypełniania zadań na misjach przez żołnierzy, oficerów i funkcjonariuszy? Czy uwzględnia na przykład pojęcie stresu bojowego itp.? Czy – i ewentualnie jakie – wprowadzono zmiany w zakresie wspomnianego prawa w latach 2007–2014?

Czy nowy rodzaj wojny, wojna hybrydowa, nie będzie wymagał zmian w obowiązującym prawie w zakresie funkcjonowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych służb? Jakie jest stanowisko rządu oraz Ministerstwa Obrony Narodowej we wspomnianym zakresie?

Czy żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ponoszą odpowiedzialność, w tym karną, za nieprawidłowe działanie sprzętu wojskowego i amunicji w warunkach bojowych oraz na misjach?

Czy prawo polskie w wystarczający sposób broni honoru polskiego żołnierza w sytuacjach medialnych ataków na poszczególnych żołnierzy oraz instytucje Wojska Polskiego?

Z wyrazami szacunku
Maciej Klima